

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobkyně: V. B.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky**
se sídlem Na poříčním právu 1/376, 128 00 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 04. 03. 2020 sp. zn. SZ/MPSV-2019/63931-923, č. j. MPSV-2020/43159-923 o příspěvku na péči

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky **se zrušuje** a věc se mu **vrací** k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 04. 03. 2020 sp. zn. SZ/MPSV-2019/63931-923, č. j. MPSV-2020/43159-923 žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Ostravě, ze dne 15. 3. 2019, č. j. 40080/2019/HAV, jímž byl zamítnut návrh žalobkyně na změnu výše přiznaného příspěvku na péči s tím, že tento příspěvek bude žalobkyni poskytován v původní výši 880 Kč měsíčně.
2. Žalobkyně proti uvedenému rozhodnutí podala včasnou žalobu, ve které namítala, že „posudkový lékař MPSV“ (poznámka soudu: žalobkyně nepochybně mínila Posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky) nehodnotil v jejím případě nezvládání základní životní potřeby osobní aktivity v rozporu se sociálním šetřením ze dne 28. 11. 2018 a s posudkem lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Karvině ze dne 22. 1. 2019. Při posuzování zvládání této základní životní potřeby bylo zcela opomenuto, že se žalobkyně nemůže věnovat osobním aktivitám, které pro ni byly před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu běžné, jako např. řízení automobilu, turistika, jízda na kole, lyžování, plavání, potápění, procházky s pejskem, péče o kočky, zahradnictví, kulturní a společenské akce a v neposlední řadě též zaměstnání. Podle lékařské dokumentace je žalobkyně osobou těžce postiženou levostrannou středně těžkou spastickou hemiparézou (stav po neurochirurgické operaci AV malformace v lednu 2017), těžkou emoční labilitou, periodickou depresivní poruchou, v důsledku čehož nezvládá tyto základní životní potřeby: oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost. Z uvedených důvodů navrhovala, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Ve svém podrobném písemném vyjádření k podané žalobě k žalobní námitce týkající se neuznání nezvládání základní životní potřeby osobní aktivity uvedl, že podle zdravotní dokumentace je žalobkyně správně orientovaná, poruchu řeči nemá, psychomotorické tempo má lehce pomalejší a jde u ní o organickou emoční labilitu bez kvantitativní poruchy myšlení a vnímání, kardiopulmonálně je kompenzovaná a plně kontinentní. Žalovaný odkázal na posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (dále jen „PK MPSV ČR“), podle něhož je žalobkyně schopna zčásti využít svůj kvalifikační potenciál tlumočnice, je schopna se vzdělávat, vyřizovat si své osobní záležitosti, je schopna navazovat kontakty a vztahy s lidmi, plánovat a uspořádat aktivity během dne apod.
4. Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 3. 2020, sp. zn. SZ/MPSV-2019/63931-923, č. j. MPSV-2020/43159-923, připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího, jakož i z připojeného správního spisu Úřadu práce České republiky u Krajské pobočky v Ostravě sp. zn. ÚP/36218/2017/SS a poté dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Při řízení o žalobě žalobkyně vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) jakož i ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí, přičemž toto rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).
5. Z obsahu správního spisu správního orgánu I. stupně krajský soud zjistil následující skutečnosti:

- žalobkyně podala žádost o příspěvek na péči dne 31. 5. 2017. O této žádosti rozhodl Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ostravě rozhodnutím ze dne 7. 8. 2017, kterým jí přiznal příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně od května 2017. Při tomto rozhodnutí vycházel správní orgán I. stupně z posudku lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení v Karviné ze dne 19. 7. 2017, podle něhož žalobkyně nezvládá základní životní potřeby oblékání a obouvání, péče o zdraví a péče o domácnost. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala odvolání, o kterém rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 7. 2018 tak, že odvolání zamítl a napadené rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Toto rozhodnutí pak bylo postaveno na základě posudku PK MPSV ČR ze dne 22. 6. 2018, podle něhož žalobkyně nezvládá základní životní potřeby oblékání a obouvání, tělesné hygieny, péče o zdraví a péče o domácnost;
 - dne 19. 11. 2018 podala žalobkyně návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči. V rámci řízení o této žádosti bylo provedeno sociální šetření dne 28. 11. 2018. V záznamu o tomto sociálním šetření se mj. uvádí, že žadatelka není schopná vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, nemůže docházet do zaměstnání, věnovat se svým koníčkům a volnočasovým aktivitám. Velmi ráda lyžovala a se synem a manželem jezdili v zimě o víkendech pravidelně na hory. V létě jezdili na rodinné dovolené k moři. S přáteli chodili hrát pravidelně bowling, pečovala o zahradu rodinného domu. Žalobkyně si sama nevyřídí osobní záležitosti a potřebuje pomoc ve vztahu k úřadům a lékařům, bankám a dalším institucím. Dále byl v rámci řízení o této žádosti vyžádán posudek lékaře Posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení v Karviné, který byl vypracován dne 22. 1. 2019. Podle tohoto posudku žalobkyně nezvládá základní životní potřeby oblékání, obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Na tomto závěru posudkový lékař Okresní správy sociálního zabezpečení v Karviné setrval i v opětovném posouzení ze dne 8. 2. 2019. Následně dne 15. 3. 2019 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, jímž návrh žalobkyně na změnu výše příspěvku na péči zamítl s tím, že tento příspěvek bude poskytován v původní výši 880 Kč měsíčně. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání ze dne 25. 3. 2019, o němž, jak již bylo shora uvedeno, rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím.
6. Z obsahu správního spisu žalovaného krajský soud zjistil, že jeho součástí je posudek PK MPSV ČR ze dne 14. 2. 2020. Z tohoto posudku krajský soud zjistil, že při jeho vypracování vycházela posudková komise z dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení a zdravotní dokumentace žalobkyně od jejího praktického lékaře MUDr. D. B., z propouštěcí správy rehabilitačního ústavu Hrabyně ze dne 29. 10. 2018, z propouštěcí zprávy z rehabilitačního zařízení v Čeladné ze dne 22. 1. 2018, neurologických vyšetření MUDr. L. ze dne 20. 8. 2018, 29. 5. 2018, 3. 1. 2019, 16. 7. 2019 a 16. 1. 2020, psychiatrického vyšetření MUDr. P. ze dne 22. 5. 2018, neurochirurgického vyšetření MUDr. H. ze dne 3. 8. 2018, rehabilitačního vyšetření MUDr. J. ze dne 19. 2. 2019 a 26. 3. 2019, neurochirurgického vyšetření MUDr. V. ze dne 13. 9. 2019, sociálního šetření ze dne 28. 11. 2018 a lékařské zprávy o výsledku léčení z lázní Darkov ze dne 10. 1. 2020. V diagnostickém souhrnu zdravotních omezení žalobkyně uvedla posudková komise stav po operaci arteriovenózní malformace mozku v lednu 2017, pooperační levostrannou spastickou hemiparézu s převahou postižené levé horní končetiny (těžké

postižené levé horní končetiny, lehké postižení levé dolní končetiny), sekundární epileptický paroxysmus 11. 1. 2017 bez recidivy a léčby a depresivní syndrom, nyní v remisi. Oproti posudkovému lékaři Okresní správy sociálního zabezpečení uznala posudková komise jako nezvládané základní životní potřeby oblékání, obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví a péči o domácnost. Neuznala tedy jako samostatně nezvládanou základní životní potřebu osobní aktivity, což zdůvodnila tím, že žalobkyně je schopna za sebe jednat a své záležitosti si vyřizovat, není omezena ve způsobilosti k právním úkonům, je schopna vstupovat do vztahu s jinými osobami, je schopna s omezením vykonávat aktivity odpovídající věku, např. vzdělávání, volnočasové aktivity, odpovídající zdravotně postiženým osobám a vzhledem k invaliditě III. stupně je schopna zčásti využít svůj kvalifikační potenciál tlumočnice. Posudková komise dodala, že uznání životní potřeby osobní aktivity nelze akceptovat, protože se nejedná o hemiplegii, která je v některých nálezech uvedena, nejedná se o úplné ochrnutí levostranných končetin. Posudková komise uzavřela, že u žalobkyně jde o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost). Z obsahu správního spisu žalovaného bylo dále zjištěno, že žalobkyně v průběhu odvolacího řízení vyslovila opakovaný nesouhlas s tímto posudkem, zejména pokud jde o neuznání nezvládaní základní životní potřeby osobní aktivity a podáním ze dne 27. 2. 2020 adresovaným žalovanému poukazovala na metodický pokyn žalovaného k postupu lékařské posudkové služby při posuzování zdravotního stavu pro účely příspěvku na péči, podle něhož se za neschopnost zvládat základní životní potřebu osobní aktivity považuje stav, kdy osoba není schopna zapojit se přiměřeně podle místních možností do obvyklých aktivit pro daný stav, uspořádat si svůj čas a plánovat život. Tento stav se hodnotí ve vztahu k období před vznikem závislosti, resp. před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který má za následek neschopnost zvládat tuto základní životní potřebu. V podání ze dne 26. 2. 2020 uvedla žalobkyně v rámci vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí k neuznání základní životní potřeby osobní aktivity jako nezvládané, že pro středně těžkou spastickou hemiparézu, těžkou emoční labilitu a periodickou depresivní poruchu nemá možnost vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí. Není schopna chodit do zaměstnání, obstarávat osobní záležitosti a věnovat se zájmům, volnočasovým aktivitám – kolo, lyže, plavání, potápění, šnorchlování, jízda autem, turistika, péče o kočky, procházky s pejskem, kulturní a společenské akce, a není schopna zapojit se do obvyklých aktivit pro daný věk dle místních možností.

7. Podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb., osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve
- a) stupni I. (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 3 nebo 4 základní životní potřeby,
 - b) stupni II. (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 5 nebo 6 základních životních potřeb,
 - c) stupni III. (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 7 nebo 8 základních životních potřeb,
 - d) stupni IV. (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 9 nebo 10 základních životních potřeb,

a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

8. Podle ust. § 9 odst. 1 téhož zákona při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:
- a) mobilita,
 - b) orientace,
 - c) komunikace,
 - d) stravování,
 - e) oblékání a obouvání,
 - f) tělesná hygiena,
 - g) výkon fyziologické potřeby,
 - h) péče o zdraví,
 - i) osobní aktivity,
 - j) péče o domácnost.
9. Podle ust. § 9 odst. 4 citovaného zákona při vyhodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
10. Podle ust. § 9 odst. 5 téhož zákona pro uznání závislosti příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetenci fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo využitím zdravotnického prostředku.
11. Krajský soud především připomíná, že žalobou napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uvedených v žalobě žalobkyně ze dne 2. 5. 2020, tak jak mu to ukládá dispoziční zásada uvedená v ust. § 75 odst. 2 věte první s. ř. s. V ní žalobkyně namítala, že nezvládá v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu základní životní potřeby oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Žalobou napadené rozhodnutí vycházelo z posudku PK MPSV ČR ze dne 14. 2. 2020. Podle tohoto posudku bylo nezvládání základních životních potřeb žalobkyně, co se týče oblékání a obouvání, tělesné hygieny, péče o zdraví a péče o domácnost, uznáno, krajský soud se proto otázkou nezvládání těchto základních životních potřeb v případě žalobkyně nemá důvodu dále zabývat. Zásadní a jedinou spornou otázkou bylo posouzení, zda žalobkyně v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je či není schopna zvládat základní životní potřebu osobní aktivity. Nezvládání této základní životní potřeby posudková komise MPSV ČR ve svém posudku ze dne 14. 2. 2020 na rozdíl od posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná ze dne 22. 1. 2019 neuznala. Tato základní životní potřeba je vymezena v příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tak, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržovat denní program a vykonávat aktivity obvyklé věku a

prostředí, např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti. Neuznání této základní životní potřeby jako samostatně nezvládané u žalobkyně odůvodnila posudková komise tím, že žalobkyně je schopna za sebe jednat a své záležitosti si vyřizovat, že není omezena ve způsobilosti k právním úkonům, je schopna vstupovat do vztahu s jinými osobami, je schopna s omezeními aktivity odpovídající věku, např. vzdělávání, volnočasové aktivity, odpovídající zdravotně postiženým osobám a že vzhledem k invaliditě III. stupně je schopna z části využít svůj kvalifikační potenciál tlumočnice. Žalobkyně tomuto posudku v žalobě vytýkala, že v něm je zcela opomenuto, že se nelze věnovat osobním aktivitám, které pro ni byly běžné před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Obdobnou námitku uplatnila v rámci vyjádření se k podkladům pro vydání odvolacího rozhodnutí žalovaným ve svém podání ze dne 27. 2. 2020, odkázala na metodický pokyn ředitele odboru posudkové služby pro posudkové komise MPSV. Z tohoto metodického pokynu žalobkyně citovala vymezení základní životní potřeby osobní aktivity, podle něhož „za neschopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba není schopna zapojit se přiměřeně podle místních možností do obvyklých aktivit pro daný věk, uspořádat si svůj čas a plánovat život. Tento stav se hodnotí ve vztahu k období před vznikem závislosti, resp. před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který má za následek neschopnost zvládat tuto základní životní potřebu“. Tuto doslovnou charakteristiku obsahuje čl. 6 bod I.b (instrukce náměstkyně Ministerstva práce a sociálních věcí pro řízení sekce sociálně pojistných systémů č. 15/2016 pro posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, č. j. MPSV-2016/167372-740 účinná od 1. 9. 2016). Žalovaný tuto žalobní námitku v závěru odůvodnění svého rozhodnutí doslovně citoval a následně uvedl, že „k zneuznané základní životní potřebě osobní aktivity se již vyjádřila posudková komise i odvolací správní orgán. Pro doplnění odvolací správní orgán uvádí, že dle doložené zdravotní dokumentace a provedeného sociálního šetření je odvolatelka celodenně chodící bez opory, na delší vzdálenosti používá jednu vycházkovou hůl, schody zvládá, usedá a vstává bez pomoci, je plně orientovaná, sluch a zrak jsou v normě, řeč je srozumitelná. Na základě těchto skutečností a vlastního vyšetření odvolatelky dospěla posudková komise k závěru, že odvolatelka je schopna základní životní potřebu osobní aktivity zvládat v přijatelném standardu. Z toho důvodu námitkám nelze vyhovět“. Žalovaný se tak vůbec nevyjádřil ke shora uvedené námitce žalobkyně, kterou uplatnila v průběhu odvolacího řízení a která je jednou ze zásadních námitek její žaloby. Učinil tak své rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek jeho odůvodnění.

12. Ze shora uvedených důvodů krajský soud proto napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení zrušil tímto rozsudkem v souladu s ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. bez nařízení jednání pro jeho nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodu tohoto rozhodnutí.
13. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť v řízení úspěšná žalobkyně žádné prokazatelné náklady v souvislosti s tímto řízením nevznikly (ust. § 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 21. září 2020

JUDr. Petr Indráček
samosoudce